Ч. 65 (11.426). Львів, середа 17. квітня 1929. Pocztowa opłata uiszczona ryczałtem. Рік XLVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло“, Львів. — Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 5·00 зол. — За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41. » Друкарні 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Новий уряд.

(Від нашого кореспондента.)

Варшава, 14. квітня 1929.

Новий уряд п. Світальського є повною **льогічною консеквенцією останньої декларації маршала Пілсудського,** — рішаючого у нинішній Польщі політичного чинника, — себ-то є урядом, якого єдино треба було сподіватися. А проте буквально до хвилини офіціяльного оголошення номінаційного акту, уряд п. Світальського стояв у прилюдній опінії під знаком запиту, — у тій прилюдній опінії, яка за останні три роки привикла до скоків, вихилясів і викрутасів, суперечностей і парадоксів у внутрішньо-державній польській політиці. Не вірено в цей уряд, хоча він є не тільки послідовністю становища марш. Пілсудського з „Два ока“, але теж послідовністю того стану, який запанував з менту, коли безпосередні творці травневого перевороту з 1926 року явно протиставилися усім істнуючим польським суспільно-політичним організаціям, себто геть відсунули від себе посередніх своїх травневих союзників — демократичну польську лівицю. Не вірено в цей уряд, хапаючися навіть таких аргументів „проти“, які саме промовляли „за“: нпр. отвертий лист маршала сойму Дашинського, який безумовно є болючим ударом по т. зв. „групі полковників“, та який проте є ще одним доказом, що **в нинішніх умовинах співпраця поміж соймом і урядом є неможлива,** ерго, що мусить прийти до влади уряд, який по-правді спирається на політ. концепцію згаданої **протипарляментарної** групи. Так само аргумент **господарської крізи,** яким оперували й усе ще оперують противники кабінету п. Світальського, є оправданий лише постільки, поскільки цей аргумент іде в парі з недовірям у здібности цього кабінету завести внутрішньо-**політичну** консолідацію, як передумову консолідації економічної. Але треба памятати, що чейже і приклонники політики **„сильної руки“** признають нерозривний звязок політики й економіки, стоять лише на становищі, що ніхто інший, тільки саме вони, борці за політику „сильної руки“, зможуть перевести **стабілізацію політичних відносин** і таким робом позискати назад для держави довіря закордонного і краєвого капіталу; колиж, мовляв, господарські кола бояться всякого політичного загострення, всяких потрясень, то з тим їх страхом можна не рахуватися, — можна взагалі з ними не рахуватися, бо недовгий той час, коли вони побачать свою помилку і прийдуть самі до уряду з готовістю співпраці.

Ось ця „концепція“ нового уряду, яка нині жде своєї реалізації. І тому з хвилиною, коли іменування кабінету п. Світальського стало докованим фактом, на задній плян сходять усі теоретичні міркування на тему: добре сталося чи злесько, — а на перший плян висовується питання: **що буде?** Нас цікавить це питання у двох напрямках: 1) **загально-політичних відносин** і 2) **польсько-українських взаємин.**

Що торкається дальшого розвитку подій ширшого внутрішньо-державного значіння, точніше кажучи: **дальшої гри поміж урядом і соймом,** то не підлягає уже сумнівові, що **ця гра зближається до кінця.** Політична фізіономія нового уряду є така ясна, що не може підлягати сумнівові, що новий уряд буде рішуче змагати до **зміни істнуючого в Польщі державного устрою по лінії обмеження прав парляментаризму.** Річ лише в тактиці на **найближче** майбутнє, яка для осягнення тої цілі буде приноровлена. Чи буде сойм на весняну сесію скликаний для „останньої мирної спроби“ переведення конституційним шляхом зміни устрою (приняття внеску ББ на зміну конституції), чи буде він в найближчих днях або тижнях розвязаний, чи уряд, за ціну залишення при життї цього сойму й відложення справи конституції, прийде може (на весну або в осені) з домаганням нових широких повновластей, — чи після евент. розвязання сойму уряд обмежив би новий державний замах до неліквідування сойму й правлення якийсь довший час декретами, чи таки проголосив би нову конституцію й розписав би вже на її підставі вибори, чи получив би одно з другим, — усе це є покищо **комбінації у порожні.**

Щодо національної політики нового уряду, точніше: його відношення до української проблеми, то прізвища кількох нових міністрів можуть дати на це деяку — хоч неповну — відповідь. Новий премієр, п. Світальський, досіль усе ухилювався від прилюдного зясування свого погляду на політику відносно українців, — нпр. всупереч виразному візванню освітньої комісії сойму не явився з докладом про політику міністерства освіти, висилаючи туди лише урядовця міністерства п. Червінського (нинішнього міністра освіти), який в свою чергу теж саме цілости національної шкільної політики не рухав. Лише у своїй соймовій промові п. Світальський, як міністр освіти, став на становищі шкільного утраквізму, як обовязуючого закону, й допустив можливість повороту до національної школи лише тоді, коли буде „ґарантія“, що національна (українська) школа не стане „розсадником націоналізму“. У білянсі свого політичного минулого нинішній премієр має теж ще одну позицію, якої не може переочувати українське громадянство: становище директора політичного департаменту в міністерстві внутрішніх справ.

Міністр внутрішніх справ п. Складковський дав яскравий вислів своїм поглядам у відомих декляраціях у звязку з листопадовими подіями. Здається, що з будуччині великий вплив на напрям національної політики матиме п. Матушевський, дарма, що його ресорт (міністерство фінансів) є нібито аполітичне. Це людина, яка з українською справою уже чимало разів стрічалася. Як начальник II. відділу ген. штабу в 1920 р. він був разом з полк. Славеком фактичним керманичем тодішньої польської політики на Правобережжі України. Пригадуємо собі теж, що „Робітнік“, ревеляціонуючи про тайне засідання санаційних діячів у справі конституції, згадував про п. Матушевського, який — мовляв — перестерігав перед такою громадською рівноправністю українців, яка дала би їм вплив на державні справи. — Міністр справедливости п. Цар — залишаючи на боці його діяльність як головного виборчого комісаря — дав себе пізнати з маленького, але досить характеристичного випадку на бюджетовій комісії сенату, коли то сен. Деписевич інтерпелював його у справі незатверджування 3-го віцепрезидента адвокатської палати у Львові, українця. Тоді з заяви мін. Цара вийшло, що кандидат незатверджений тому, бо він українець. Одночасно міністр підкреслив рішучим тоном, що „не дасть зіпхнути себе“ на шлях політики в судівництві' — Міністр хліборобства Незабитовський є уже відомий своєю деклярацією у бюджетовій комісії сойму про „почціви людек рускі“, який не хотів воювати в 1918 році; новий міністр освіти п. Червінський — є аполітичним фахівцем.

Чи можна сподіватися, що при такому особовому складі нового кабінету прийде до зміни національної політики польської влади, до такої зміни дотеперішнього курсу, яка довела би хоч до мінімального злагіднення нинішньої атмосфери польсько-українських взаємин? Здається, що на це питання немає двох відповідей.

І. Кедрин.

Закордонний політичний огляд.

Тіни англійських виборів. — Зїзд „комісії роззброєнь“ в Женеві. — Проєктований зїзд Малої Антанти.

Берлін, 12. квітня 1929.

Дві великі політичні справи кидають тепер свої великі тіни на світовий політичний краєвид. Передовсім справа репарацій, а за нею близькі англійські вибори. Від вирішення тих обох питань залежатиме у великій політиці дуже богато. Тому не диво, що доки репараційні знатоки не дібються до згоди і доки в палаті громад не засядуть нові пани, до цього часу пануватиме у великій політиці деякий застій і стагнація. Але помимо того міжнародня політична машина не перестає функціонувати ані на хвилю. Ось 15. квітня збирається в Женеві з ініціятиви Ліґи Націй т. зв. „підготовча роззброююча комісія“. 10. червня відбудеться зібрання Ради Ліґи, тим разом в Мадриді. З нагоди відкриття великої еспанської та іберoамериканської виставки. Також ідуть приготування до білгородського зїзду Малої Антанти, що має відбутись під кінець травня. Проте, справжні великі міжнародні рішення назрівають нині не на усіх тих конференціях, але де інакше.

Балачки женевської підготовчої конференції для справ роззброєння будуть так довго пустим згуком, як довго не буде реально вирішена справа морських роззброєнь (точніше *озброєнь)* поміж урядами Анґлії та Америки. Тимчасом рішення цеї справи лежить нині фактично в руках анґлійської виборчої маси. Коли та маса піде в недалеких виборах за анґлійським консерватизмом, то роззброєння розуміється ніякого не буде. До того часу „роззброююча комісія“ Ліґи моглаб тому спокійно взагалі не збиратися, та навіть, як вона збереться, то чогось більше, як повторення знаменитої женевської „роззброюючої“ історії з минулого року, ждати від неї не треба. Та знаменита історія відбулася в минулому листопаді. Підготовча „роззброююча“ комісія зібралась черговий раз, щоби знова дещо радити над матеріялами і виробити проєкти та дискусійні субстрати для майбутньої міжнародньої роззброюючої конференції, що малаб положити край великим світовим зброєнням. Президент комісії отвирає нарадп. Наліков промовою, щоб було все святочно і взагалі як слід. Але після його палкої промови настає мовчанка. Ніхто не забирає слова. Ніхто не робить ніяких пропозицій. Ніхто не висуває проєктів. Усякі спроби, щоби зрушити з місця дискусію, не вдаються. На салі мовчанка. Витворюється страшно незручна ситуація. Президент починає хвилюватись, щось всетаки мусить статись бодай би якась платонічна дебата, просто щонебудь, а то, грозить компромітація.

Люди сидять мовчки і тільки ніяково переглядаються між собою. Врештою побіджує глупота положення. Тут і там починає підноситись по кутиках спочатку придавлений, потім щораз голосніший сміх. Він росте і міцніває; де далі не витримує й сам президент і теж починає сміятись. Роззброєння? Сердечний сміх на „комісії“ Ліґи Націй був єдиною найщирішою відповідю на це питання. Приходилось би тільки запитати, чому збираються люди, щоб „радити“ і „вирішувати“ річи, в які ані один з них не вірить і по суті не бере їх поважно? Але це є Ліґа Націй і дивуватись не приходиться. Розуміється, ота „комісія“, яка вже й так була підкомісією витворила зі себе ще одну підкомісію і припоручила її розгляд цілої справи. Старі женевські традиції. Ось уся атмосфера нещирости і брехні, яка стало висить над Ліґою та над усякими її „комісіями“, з „роззброюючою“ і „меншостевою“ включно. Не може бути ніяких сумнівів, що й теперішнє засідання „комісії“ буде теж стільки варте, що й усі попередні. Тим разом у „комісії“ має відбутися друге читання проєкту міжнародного роззброюючого договору, який мав би лягти як субстрат в основу нарад майбутньої міжнародньої роззброюючої конференції. Проте можнаб вже нині йти за в кожний заклад, що „комісія“ пересуне друге читання свого проєкту знова ад календас ґрекас, мотивуючи таке пересунення одним із своїх відомих залізних арґументів, витягнених з богатого дипломатичного запасу женевської Ліґи Націй. Ліґа Націй моглаб врештою цілком спокійно зняти зі себе непосильні турботи, звязані зі світовим роззброєнням. Скількиб вона все це не „вирішувала“, дійсна сила децизії лежить нині все одно в інших руках. Отже передовсім між Льондоном і Вашінґтоном.

Подібно як „роззброююча комісія“, моглаб цілком спокійно не зїздитись також Мала Антанта. Її зїзд запowiджений на кінець травня. По що

нів? Яка мета цього з'їзду? І які причини? Від минулорічної червневої конференції Малої Антанти у Букарешті аж до тепер проєктованого з'їзду у Букарешті йде аж до тепер проєктованого з'їзду неподілена лінія розвитку. Букарештенський з'їзд мав визначно політичне значіння і відбувся вже у звязку з відновленням франко-британійським у звязку з відновленням франко-британської антанти. Як відомо, за ціну французької дипльоматичної і евентуальної мілітарної підтримки в тихім але завзятім британськім змаганні з Америкою та більшовиками, Чемберлен змінив — коли можна так сказати — „льокарненські віхи“ і звязався тісно зі системою поанкаризму, як єдиною европейською силою, здатною підтримувати передовсім европейський фронт проти більшовиків. В тих перспективах приходить до букарештенської реґенерації Малої Антанти. В осени минулого року всі три держави Малої Антанти заключили поміж собою ряд договорів про взаїмну дипльоматично-мілітарну підтримку і постачання амуніції. Через румунське звено звязано цілу малоантантську систему дуже тісно з Польщею, що виєдовилось передовсім в минулорічних поїздках марш. Пілсудського до Румунії.

Тим разом мова буде про те, щоби від політично-мілітарну малоантантську систему покласти також міцний господарський підмурок. На початку січня ц. р. відбулись вступні переговори поміж всіми трьома партнерами в справі скликання їхньої господарської конференції. Деяку підготовчу роботу вже зроблено. В ритм тих підготувань падуть також румунсько-югословянські переговори, що почались оце в Білгороді 9. ц. м. Ідея малоантантського господарського зближення випливає не з господарської матерії самої по собі, але є радше вимушена політичними арґументами. Коли на справу дивитись з економічної перспективи, то є це цілком зрозуміле, що помимо незвичайно сильних політичних ниток, поміж всіма трьома відносними державами щей досі немає ніяких торговельних договорів. Чехословаччина, яка є заінтересована передовсім в експорті своєї індустрії, розбивається на поперехідних митних румунських і югословянських стінах, що ними окружили себе відносні держави, бажаючи вигнати зі землі власні національні індустрії. Зноваж румунів і югословян ділить їхня цілком ріжна аграрна структура. Таким чином витворилось парадоксальне положення. Бо хоч Мала Антанта є завдяки свому уложенню в системі поанкаризму політично доволі спіщеною, то в господарському відношенні відчуває вона цілковиту незграбність. Тимчасом її політична звязаність примушує всі три держави Малої Антанти шукати також можливої взаїмної господарської спайки. Але що виявиться врештою сильніще: економіка чи політика? А потім: якщо колинебудь ослабне чи навіть трісне політичний обруч поанкаризму, то чи й поза це зможе втриматись Мала Антанта, тільки з власних сил, як політична і господарська єдність?

Мабуть ні. Її істнування, її сила та її політичні рішення не від неї тільки залежать. Мала Антанта як господарський союз є явищем цілком неприродним. Вона має рацію істнування тільки з політичних мотивів. Але про її політику рішає не Прага, не Білгород і не Букарешт, але передовсім все те, що політично діється поміж Льондоном і Парижем. Ось так, Мала Антанта як політичний союз також не виростає зі свого власного ґрунту. Особливож без Парижа Мала Антанта до решти перестає бути тим, за що вона себе вважає. Її істнування є в першу чергу побудоване на істнуванні сильної Франції. Але також парижська суперматична позиція в Европі не є побудована на самій тільки французькій могучости. Вона в немалій мірі побудована на політичній приязні Франції з англійськими консерватистами. Але коли завтра англійська консервативна влада при виборах перепаде, коли змушений буде піти сер Чемберлен, то піде також правдоподібно Поанкаре. А коли піде Поанкаре, всякі рішення Малої Антанти моглиб бути цілком спокійно взагалі не ухвалювані. В даному випадку за тими рішеннями не буде стояти сила, яка робить з Малої Антанти значну фіґуру, особливож на шахівниці південносхідної та східної Европи. Тому краще булоб зі своїм з'їздом підождати так довго, доки не виясниться, хто залишиться паном положення в Льондоні, а за тим і в — Парижі. Інакше, всі ті малоантантські „політичні“ рішення будуть рахунком зробленим — *без хазяїна*.

Глибокі тіни кидають перед себе англійські вибори.

Зенон Пеленський.

Мала Антанта і національні меншости.

Цими днями представники держав Малої Антанти, Польщі і Греції передали ґенеральному секретареві Ліґи Націй пять однозвучних меморандумів про справу національних меншостей. На основі рішення Ліґи Націй, яке принято на її останній сесії, ці меморандуми буде розглядати в Льондоні окрема комісія з трьох осіб. В меморандумах названі держави дуже рішучо виступили проти всякого поширення уповноважень Ліґи Націй в справі охорони національних меншостей.

Кайо про інтернаціональний банк.

Ось уже місяць засідає в Парижі комісія знавців у справі німецьких репарацій, а покищо не дійшла вона до ніяких результатів. Та це й зрозуміло, бо занадто великі ріжниці між вірителями й довжником. Одначе в тягу нарад виринула думка утворити інтернаціональний банк. Інтересні виводи про цей банк та його діяльність знаходимо в статті бувшого французького міністра фінансів Кайо, яку уміщено в „Берлінер Таґеблятті“. На його думку цей банк займаючися стяганням німецьких річних виплат та їх мобілізуванням на світовому ринку, адміністуючи одержані за це девізи та німецькі достави, „мав би в Европі таку фінансову та господарську силу, якої перед тим ніколи не було. Скоро він перенявби на себе адміністрацію довгів давніших аліянтів. Якеб імя ні дали його оснувателі, він протягом короткого часу став би справжнім банком для всеї Европи. На мою думку це не могло би мати ніяких шкідливих наслідків“.

Одначе далі Кайо вказує на те, що цей банк мав би бути не банком для Европи, а інтернаціональним банком. Він ставить питання, що було би якби цей банк узяв у свої руки також справу довгів антанти супроти Америки. І тут раптом справа, яка видавалася йому доброю, коли мова була про Німеччину, починає видаватися йому небезпечною. На його думку „діяльність банку, навіть якби його ведено з найбільшою зручністю, дуже причинилась би до того, щоби завести Европу в глуху вулицю. Утворення такого інтернаціонального банку давало би нагоду до поважних закидів. Абстрагуючи від факту, що цей банк мав би незаперечену геґемонію й контролював би цілість господарського та фінансового життя, *перевага американських фінансістів* у його адміністраційних орґанах *могла би дуже легко викликати почуття ленної залежности*“.

Тому Кайо виступає проти створення інтернаціонального банку й радить утворити европейський банк, в якому американці не брали би ніякої участи. Одначе не підлягає жадному сумнівові, що як держави антанти, заінтересовані в німецьких репараціях і хотіли би забезпечити собі якнайбільшу контролю над цілістю господарського життя Німеччини, так Америка заінтересована в тому, щоби держави бувшої антанти сплачували їй свої воєнні зобовязання. Вони досі цього виконувати не хотіли й ставлять сплату своїх зобовязань в залежність від німецьких сплат. Тому силою факту, Америка, як загальний і одинокий віритель усіх держав в Европі старається й буде старатися знайти таку форму, яка давала би їй можливість ефективно контролювати господарське життя цілої Европи. Кайо добачує в цьому велику небезпеку для Европи, одначе він нічого не каже про те, чи можливо, — а як так, то якими способами, — цю небезпеку усунути. І в цьому лежить найслабше місце його виводів.

ВОЛОДИМИР БІРЧАК.

БЕЗЖУРНІ ДНІ. 35)

Оповідання.

(Продовження.)

— Щож, але я бороню вас? Не кажуж я правди? Не булож їх досить? А що правда — це не гріх. Правда — найліпша оборона.

— Дякую за таку оборону — застерігався Грицько. — З тими ось ворогами — і він вказав на пані-матку, Ксеню і Стецька — я сам дам собі раду, а тільки ви, приятелю, не бороніть мене!

— А де Багрій? — спитав Стецько Ксеню.

— По вашому від'їзді був ще день, а потім... ну... потім він від'їхав... — і вся счервоніла. Вона встала і стала збирати зі стола. Пані-матка зачула питання Стецька й коли Ксеня вийшла, промовила шепотом до Стецька:

— Як ви обидва від'їхали, він став надскакувати біля Ксені. (Стецько нахмарив брови і його серце забилося живо). Але Ксені він і не був у голові, зрештою знались ще за коротко. Та проте вже на третій день рано, так, це було рано, прибігає Ксеня до кухні, щось дуже розхвильована. — Що тобі? — питаю, а вона й росказує, що він освідчився їй і вона відмовила. — Чомуж ти відмовила? — питаю. — Не хочу і кінець! — Але він був іще у нас на обіді. Ага, правда, ще перед обідом прийшли були „ті-во“ і стара стала коло нього надскакувати. Але він мовчав, а по обіді й від'їхав.

Грицько і Стецько, що мандрували попередньої ночи, пішли скоро спати, а другого дня Стецько сидів в-одно біля Ксені, розмовляючи, росказуючи, слухаючи її. То знов ходив з нею в тіни вишень по саді, мягко висипаною стежкою. Ходив з Ксенею, розмовляючи. Як то він казав Грицькові: хотів її пізнати.

Ой, небезпечне таке пізнавання, коли молодий хлопець розмовляє з дівчиною в садку, походжуючи стежками! Ой, небезпечна й ця розмова, коли при ній заглядає юнак в дівочі чорні очі! Ой, тричі небезпечні оці чорні очі на гарному личку, в зеленому саді, при ласкавому слові!

Стецько йшов другого дня побіля Ксені, як перед кількома днями, коли пізнав її вперше. Йшов поруч неї й любувався її красою, її гарною поставою, любувався її словом.

Зривав червоні, криваві маки, що росли ще тут і там на стернях та на межах і подавав їй.

— Чудові ниви! — промовив, хоч по правді ниви були в більшости вже зжаті, пусті, хоч ще перед кількома днями він сам ганив їх за їх монотонність.

— Нині може й чудові — відповіла —, але прийде осінь або зима й завіє все поле. Тоді так тихо і глухо і скучно, як в якій пустелі.

— Можна тоді багацько читати!

— Читати? Люблю читати, але одним читанням не можна виповнити всього часу. Помагаю мамі в господарстві, вишиваю і це і те, а проте час іде поволі. Минулої зими прочитала я вже всі книжки, що є у нас, а деякі й двічи. В мого батька є багацько книжок про кооперацію, годівлю коней, рогатої худоби, то-що. І ті всі я вже прочитала!

— Коли дозволите, панно Ксеню, то як верну у Львів, можу вам що-тижня нові висилати.

— Чомуж би не дозволяла? — і її очі заясніли й личе почервоніло, як ті маки, що несла їх в руці. По хвилі усміхнулася й докинула: — Прошу, дуже радо, присилайте книжки, але під умовою: не присилайте мені книжок про годівлю коней, ані про рогату худобу, бо ті всі я вже прочитала.

Стецько всміхнувся також.

— Ну, таких я вам не пришлю! — і його стиснуло щось за серце. Перші нитки між ними навязувалися. Стецько став росказувати про книжки, які думав їй післати. А потім — якось так само від себе воно вийшло — став оповідати, як то він мандрував з Грицьком і що вони між собою говорили, на що присягали. Ксеня слухала пильно, уважно.

— Шкода, що мене не було разом з вами! — промовила. — І я булаб присягала разом з вами, там під липами...

— — — — — — — — — — —

Грицько переспався, прокинувся і якось споважнів. Здавалося йому, що душиться в тому малому приходстві з невибагливим, примітивним життям, в якому день за днем був однаковий, в якому здавалося — вся праця й енергія сходили на одно: здобуття засобів життя. Найважніші тут події були ті, що перед місяцем помер хтось наглою смертю, або що тому тиждень Брисько перестрашив під вечір такого то сусіда, або таку то дитину...

Стецько пірнув цілий у той світ і з вдоволенням віддихав у ньому. Грицька він дразнив — йому не ставало повітря, простору, стіни кімнати — здавалося — здушували його й валилися тяжким каменем на його груди.

На другий день рано, коли Стецько ходив, розмовляючи із Ксенею, Грицько положився в тіни кріслоуватого горіха, вліпив свої очі в синє небо й думав. Але потім десь щез, тільки служниця повідомила, що „той чорний“ без капелюха, співаючи, пішов городом в поле.

Йшов самітний.

(Продовження буде.)

ЗАМІТКИ і ВІДГУКИ.

Оптимізм Бенеша.

На бенкеті Міжнародньої Федерації Журналістів виголосив цікаву промову чехословацький міністр закорд. справ Бенеш, в якій між іншим сказав:

„За пять-шість літ мирної праці вся Европа увійде на нормальний шлях. Питання репарацій, евакуації Надренії, консолідації боргів будуть вирішені. Між Італією й Югославією прийде до згоди. В скорому часі ми вирішимо питання про морське розброєння і тоді зможемо приступити до першої конференції в справі загального розброєння. За кілька літ ми будемо свідками, як СРСР буде еволюціонувати в напрямі співпраці з Европою на основі принятих на Заході норм міжнародного права. Мені можуть сказати, що той оптимізм є перебільшений і наївний, та незалежно від чиїхнебудь бажань ми до того прийдемо. Годиться свідомо виключити з можливостей ідею розвалу. Це обовязок усякого політика і всякого журналіста. Ця етична мрія спочиває й на Федерації Журналістів"

З приводу промови Бенеша париський „Тан" перестерігає своїх читачів перед занадто великим оптимізмом Бенеша. „Тан" підкреслює, що еволюція СРСР в напрямі нормальної співпраці з Европою може наступити лише після розвалу нинішнього більшовицького устрою.

„Ніхто не може передбачити — пише „Тан", — що буде на другий день після того внутрішнього потрясення, яке намічається в Москві, та не може бути сумнівів, що цивілізований світ ніколи не погодиться з радянським ладом".

Очевидно, вихідною точкою такого непримиримого становища півофіціяльного „Тана" є справа французьких боргів б. Росії. Колиб більшовики визнали ці борги, то „цивілізований світ", себ-то французькі капіталісти й рентієри погодились би з радянським устроєм, а їхній песимізм не був би такий терпкий. На всякий випадок є більша надія на санкцію „цивілізованим світом" існуючого в східній Европі устрою, як на морське, а тим більше на загальне розброєння.

—o—

Мілюков і словянські справи.

В зїзді Міжнародньої Федерації Журналістів взяв участь і провідник російської демократії, відомий історик, соціольоґ, публіцист і політик Павло Мілюков. Представник русофільської й протиукраїнської (крамаржівської) „Народн. Політики" використав цю нагоду, щоби поговорити з Мілюковим на актуальні теми словянської політики.

Розуміється, розмова пішла спершу про „прекрасну Прагу", а опісля зійшла на російські еміграційні справи.

„Мій ювилей (70-ліття народження) — зазначив Мілюков — дав притоку до зближення в російському демократичному таборі в напрямі витворення спільного фронту".

В тзв. меншостевій квестії зазначив Мілюков, що це незвичайно важна справа повоєнної доби. Справа нац. меншостей не є внутрішньою справою кожної поодинокої держави, а в значній мірі є це справа міжнародня. В першу чергу є це питання справедливости, як поводитись з меншостями. При добрій волі Ліга Націй може облекшити процедуру при вирішуванні меншостевих справ, щоби вони могли з повним довірям звертатися до цеї міжнародньої установи. Найкраще було би, колиб самі держави у себе вирішили меншостеві справи по лінії слушности і справедливости, як це зробила Чехословаччина.

„А який ваш погляд на українців?" — запитав представник „Народн. Політики".

„Жалію, що вони відносяться до нас так неприхильно — відповів Мілюков. — Я є за федерацією, за вільним союзом із ними. Признаємо їх мову і культуру як демократи і немає причини до непорозуміння. Маємо взаїмні господарські справи, потреби й інтереси. Ми їх потребуємо, а вони нас потребують".

Опісля говорив Мілюков про російську школу на еміграції, а запитаний про свій погляд на словянські справи, головно спинився він на болгарсько-югословянських відносинах. В словянській політиці треба брати собі приклад із Масарика і Бенеша. Словянська політика мусить закинути романтизм і працювати на основах реалізму. Жаль, що серби кермуються великосербськими змаганнями, а не югославянськими. Не буде спокою, доки не буде справедливого розмежування в Македонії. Тільки тоді може дійти до порозуміння між Болгарією й Югославією.

—o—

За польсько-німецьке порозуміння.

Відомий польський ґерманофіл Влад. Студніцький, що підчас війни — може єдиний — боронив німецької розвязки польської проблеми (головно на сторінках тоді активістичного „Век-у Нов-ого") і тепер пропонує в тому органі ідеї польсько-німецького порозуміння.

„Сьогодні, коли наша держава вже існує — пише він, — нашим завданням є втримати її існування, створити найкращі умови її розвитку. Маємо 4.000 км. границь на 30 міл. населення, себ-то 7,5 тис. на 1 км., коли европейська Росія має 33 тис., Німеччина 15 тис., Франція 16 тисяч. З европейських держав тільки Чехословаччина має менше від Польщі, але вона є хробачковим виростком, призначеним на обгиття.

„Наша границя з Росією має біля 1.400 км., з Німеччиною 1.700 км. Всі границі Польщі за виїмком малого відтинка польсько-румунської границі є границями небезпечними. Хоч риський трактат спарташив польсько-російську границю, не оперши її об горішній Дніпро, ані об Березину, однак при нашій офензиві маємо опору на тих ріках, а при дефензиві Німан і Буг та Сян. Зате ріки не ділять нас від Німеччини, але лучать з нею. Границя Німеччини окружує Польщу й унеможливлює створення фронту на випадок війни. Від Варшави до Східньої Пруссії у повітряній лінії маємо около 100 км. Східня Пруссія може бути випадовим тереном для німецького летунства на Варшаву. Наш домбровський басейн находиться над границею. Колиб на випадок польсько-німецької війни окупаційною границею стала Варта, як підчас світової війни, ми втратилиб домбровський і шлеський басейн. А це паралізувалоб наше господарське життя й оборону держави. Отже можемо вести війну з ким-небудь, лише не з Німеччиною. Густота залізничої сітки, величезна кількість автомобілів і мотоциклів, летунство, що займає перше місце не лише в Европі, але й у світі, хемічний промисл, що займає перше місце на земській кулі, розвинений механічний промисл — все це робить Німеччину могутністю значно більшою, як Польща і Франція разом взяті. Звідсіля зростаюча у Франції неохота до союзу з Польщею і бажання порозумітися з Німеччиною. Існування і розвиток Польщі є залежні від укладу польсько-німецьких відносин. Ми думали, що будемо любимцями світу, коли будемо проголошувати: „Ми або Німеччина!", а світ усе частіше відповідає: „Не ви, але Німеччина!"

„Існування Польщі може бути для Німеччини кориснішим, як її поділ при означеному оформленні польсько-німецьких відносин, при означеній польсько-німецькій господарській кооперації. А передумовою того є відповідна позиція німецького елементу в Польщі, який повинен стати не джерелом антаґонізму, але обєднуючим кільцем. Отже в інтересі Польщі стаю в обороні культурно-національних інтересів німців у Польщі. Ґеніяльний чех Масарик увів чеських німців до міністерства в Чехії. Участь визначних німецьких фаховців у наших господарських міністерствах я вважав би дуже вказаною. Наш великий промисл входить в німецькі промислові концерни. Німецько-французькі концерни є важним чинником німецько-французького зближення. Навіть Вел. Британія перервала свій „splendid isolation" й англійське електрифікаційне товариство ввійшло до великого електрифікаційного концерну з Німеччиною й Америкою. Коли схочемо ізолюватися від Німеччини, будемо змушені ізолюватися від світу й неминуче впасти.

„Митна війна з Німеччиною була і є абсурдом. Вона не відповідає інтересам ані одної, ані другої сторони. Консеквенцією її є кредитові труднощі Польщі, бо на ринках американському, анґлійському, голяндському і швайцарському німецькі впливи унеможливлюють нам здобуття відповідного кредиту. Сьогодні для припинення господарчої кризи в Польщі треба нам скоро заключити польсько-німецький трактат. Не суперечности польсько-німецьких господарчих інтересів, але атмосфера взаїмної відрази стоїть на перепоні заключення трактату. Для зміни тієї а-

---

ПОС. МІЛЕНА РУДНИЦЬКА.

Конференція Сходу Европи.

1. Програма та учасниці.

Шановним читачам „Діла" вже відомо, що в днях 26.—29. березня ц. р. відбулася у Відні конференція, присвячена справам Сходу Европи. Скликувала її „Міжнародня Жіноча Ліга миру і свободи", якої провідниці, невтомні речниці пацифістичних ідей, з журбою слідкують за розвитком подій у східній Европі.

Зїзд мав характер ексклюзивний; „приватною конференцією для розгляду питань східної Европи" назвали його ініціяторки; преса й інші сторонні чинники не мали до нього доступу. Бажанням проводу Ліги було зібрати при спільному столі представниць жіноцтва східної Европи та в безпристрасній атмосфері розглянути з ними заплутані відносини їхніх країв. Віденська конференція мала бути також підготовкою до конгресу Ліги, який відбудеться в Празі від 23. до 29. серпня ц. р. Бо треба знати, що справи східної Европи найдуться на черзі дня цього конґресу, як одна з головних його тем.

Терен „Міжнародньої Ліги миру і свободи" відомий українкам від кількох літ, точно кажучи від 1921 р., коли-то українки взяли перший раз участь у конгресі Ліги у Відні і були приняті в її члени, як окрема українська секція. З цього часу не один раз доводилось нам зустрічатись з провідницями Ліги, тими смілвими ідеалістками, для яких ідеї вселюдського замирення та ідеї національної та соціяльної справедливости не є фразами, подиктованими тактикою або модою — як це буває сьогодні в інших організаціях — але є найбільш істотною основою їх світогляду. Завдяки цьому Ліга це незвичайно вдячне поле праці для нас, українок: ми стрічаємо там щире зрозуміння для еманципаційних змагань українського народу та його теперішнього важкого становища. Одначе з другого боку терен Ліги вимагає великої обережности: коли хто стягне на себе закид нетерпимости або прокине підозріння, що приїхав на зїзд лише з тою метою, щоби використати його для своїх цілей — дарма, що ті цілі далекі від ідей „миру" і „свободи" — цей втратив у керманичок Ліги довіря і всі його зусилля допомогти „справі" останутъ безуспішні.

На конференцію „Сходу Европи" приїхали до Відня дві категорії делеґаток: довголітні діячки Ліги, які здавна цікавляться питаннями східної Европи та представниці безпосередньо заінтересованих націй; разом біля 40 жінок. Заступлені були такі краї: Анґлія, Франція, Швеція, Німеччина, Австрія, Чехія, Мадярщина, Румунія, Болгарія, Україна, Польща, Литва, Латвія й Естонія.

Не треба хіба казати, що в часі нарад зазначувалися досить ярко ріжниці в ментальности між обома групами делеґаток. Хід дискусії доказував часто, що Захід і Схід Европи — це два світи, які думають ріжними політичними категоріями. Доньки Заходу доходили певно нераз до сумного для себе висновку, що їхні східні сестри ще не дозріли до високих ідей пацифізму; а одночасно делеґатки Сходу Европи глядїли на своїх товаришок зі Заходу, як на підхмарних ідеалісток, що не розуміють реальних, твердих умов життя їхніх країв. Найти спільну мову було нераз доволі тяжко. Треба було вияснювати керманичкам Ліги, що на Сході Европи політичні терміни мають часто інше значіння, як на Заході. Що, наприклад, так дуже знеславлений у Лізі термін „націоналізм" не конче рівнозначний з ретроградністю і нетерпимістю до інших націй, бо він у краях східної Европи означує часто ніщо більше, як національну свідомість і бажання волі для свого народу (себ-то те, що на Заході для кожного громадянина є самозрозуміле), і що не в націоналізмі, а в імперіялізмі держав лежить небезпека війни.

Також у відношенні до більшовиків слідно було деяку ріжницю між західними і східними делеґатками. Коли представниці західних країв осуджували ізоляцію Радянського Союзу „буржуазною" Европою і схильні були оправдувати, навіть боронити, комуністичний лад, коли у виступах декотрих з них виявлялися симпатії до більшовиків, то зовсім інакше становище займали східні делеґатки, які солідарним фронтом вказували на те, що відносини в Радянському Союзі є запереченням всіх свободолюбних ідей, а російський червоний імперіялізм це найбільша загроза для миру в східній Европі.

Наївність західних ідеалісток виявилася може найкраще останнього дня конференції, коли обмірковувано можливости співпраці національних секцій і пропоновано напрямні, яких вони в своїй діяльности повинні придержуватися. Тоді-то при шкільних резолюціях провідниці Ліги мало-що не дали взятися на вудку полькам, які поручали принцип двомовности в шкільництві. Західні ідеалістки мало не захлиснулися з захоплення. Двомовна школа! Школа, в якій виховуються діти двох народів у взаїмній любови і пошані своїх культур! Українська делеґатка мусіла звести важку боротьбу з пропонованою резолюцією; треба було виказати нестійність утраквізму з педагогічного становища та виснити, яким небезпечним знаряддям винародовлення і знесильства літочих душ стає він у руках імперіялістичних чинників. Вкінці вдалося нам перековати конференцію і на місце пропонованих резолюцій: „Наука в матірній мові, де собі цього бажають. В усіх пограничних краях двомовна школа" — принято: „Кожна дитина має право

тмосфери потрібна є відповідна політика супроти німецької меншости і корисним було би покликати до життя Німецький Науковий Інститут. Але ж німці хочуть загарбати Поморя й Шлеськ, або т. зв. коридор, хотять ревізії польсько-німецьких границь — відповідають противники.

„На нашу думку польсько-німецька господарча кооперація може бути поважним чинником, що зменшує, а навіть анулює домагання Німеччини до ревізії польсько-німецьких границь. Відомий французький політичний письменник А. Фабр-Люс у книжці „Locarno Sans Reves" поруч обширної арґументації, що Франція не вможе прийти Польщі зі збройною допомогою на випадок польсько-німецького конфлікту, пише між іншим: „Однак разом з іншими приятелями Польщі маємо надію, що їй буде заощаджена всяка поважніша територіяльна жертва. Є це можливе. А буде воно залежати від неї самої, від міжнародного положення, яке зуміє здобути, від внутрішньої сили й симпатії, що будуть її окружувати. Коли буде достаточно мудрою і зручною, щоби створити політичне й господарче зближення з Німеччиною перед розглядом територіяльних квестій, то — можливо — вони будуть відложені в безконечність або управильнені компенсатою на загальне вдоволення. Є це здогади будуччини, щодо яких важко тепер висловитися." Не орґанізування війни з Німеччиною або підготовка до тієї неможливої для нас війни повинно бути сьогодні нашим завданням, але мирна офензива на німецьку опінію для покликання до життя корисного для обох сторін **modus vivendi** двох великих народів Европи.

Заприсяження нового уряду.

Дня 15. квітня відбулося на Замку заприсяження членів нового уряду. Опісля президент держави із прем. Світальським пішов до гол. інспекторату збройних сил, де відібрав присягу від марш. Пілсудського. Пополудні було в президії ради міністрів засідання каб. ради при участи марш. Пілсудського. В год. 5. попол. пращали святочно уступаючого прем. проф. Бартеля і членів його кабінету. В 18. год. прем. Світальський конферував із бувш. премієром Бартелем. Керовник мін-ства скарбу полк. Матушевський відвідав бувш. міністра скарбу Чеховича. Розмовляли годину.

Фінансова рада буде поширена.

У звязи з відданням керовництва мін. скарбу Матушевському розійшлася в банкових колах чутка, що покличуть до життя фінансову раду. Треба звернути увагу, що фінансову раду створено вже тому 3 роки та вона зачала діяльність за премієрства Бартеля. До фін. ради належить 14 осіб: бувш. мін. скарбу Міхальський, бувш. сен. Стецький, бувш. пос. Липацевич, пос. Голинський, дир. Фаянс, віцепрез. Банку Польського д-р Млинарський, дир. Фальтер, през. Жихлінський, пос. Кшижановський, през. крак. скарб. палати Епштайн, през. Банку Господарства Краєвого ген. Ґурецький, през. Людкевич, д-р Ґрос і дир. Єзерський. Є чутки, що фінансову раду побільшать на дальших пять членів. Одним із них буде бувш. мін. скарбу Чехович.

През. Карпінський уступив.

През. Банку Польського Карпінський уступив 15. квітня із свого становища, бо з цим днем минуло пятиліття його каденції урядування. Аґенди банку веде віцепрез. д-р Млинарський.

Віцемін. Ґродинський на новім становищі?

Кружляють чутки, що дотеперішній керовник мін-ства скарбу д-р Ґродинський одержить становище віцепрезидента найв. палати контролі.

Мін. Матушевський задержує становище посла.

„Дзєнь Польскі" впевняє, що новий керовник мін-ства скарбу Матушевський задержує й далі своє становище польського посла, акредитованого при мадярськім уряді в Будапешті. З тої причини Матушевський не їздив у Будапешт, щоби зложити відкликуючі листи. На час неприсутности Матушевського в Будапешті заступатиме його д-р Лазарський.

З кол близьких до теперішнього уряду впевняють, що чутки про опозиційні пляни нового уряду щодо ведення боротьби зі соймом — безосновні. Тіж самі кола звертають увагу, що мін. Матушевський належить до найздібніших людей в кабінеті та є противником етатистичної політики.

Скличуть сойм?

З кол близьких до теперішнього уряду повідомляють, що прем. Світальський задумує представити президентові держави внесення на скликання сойму з кінцем травня ц. р.

Справа бувш. мін. Чеховича.

З правничих кол повідомляють, що судді найв. суду Залеському, якому віддали ведення слідства проти бувш. мін. Чеховича, доручили 10 питань, сформулованих обвинуваченням.

—o—

Землетрус у Швеції.

У провінції Норлянд (півн. Швеція) відчули сильний землетрус. У хатах перевернулася обстановка. Біля місцевости Пітеа утворилася глибока щілина, що перетинає дорогу й унеможливлює комунікацію.

—o—

Чічерін у Вісбадені.

„Берл. Тгт." приніс був чутку, що Чічерін виїхав вже з Німеччини, невідомо куди. Тепер берлінські часописи повідомляють, що Чічерін не вернув іще в Москву, кинув лише берлінську санаторію і виїхав до Вісбадену, щоби там далі лікуватися.

—o—

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8·94·00—8·94·50, канадійський долар 8·86·00—8·86·50, чеська корона 0·26·50—0·27·00, австрійський шилінг 1·25·50 1·26·00, румунська лея 0·05·00—0·05·50, французький франк 0·34·50 - 0·34·80, швайцарський франк [illegible]—1·72·00 фунт штерлінгів 43·50·00—43·80·00, радянський червінець 17·50—18·00.

Золото: 20 корон 36·35·00—36·60·00, 20 франків 33·20·00—33·60·00, 20 німецьких марок 41·25·00—41·50·00, 10 російських рублів 46·00·00—45·00·00.

Срібло: Австрійська корона 0·67·00—0·67·50, 5 австрійських корон 3·45·00 3·50·00, австрійський фльорен 1·72·00 - 1·75·00, російський рубель 2·80·00—2·90·00, копійки за рубель 1·40·00 - 1·45·00.

Збіжжа.

Пшениця двірська 32·25—33·25, пшениця селянська 00·00—00·00, жито галицьке 35·50—36·00, ячмінь галицький броварняний 33·00—34·00, ячмінь на мливо 28·00—29·00, ячмінь пастівний 35·50—36·25, овес галицький 32·00—33·00, кукурудза румунська 34·50—35·50, бараболя промислова 5·50—5·75, фасоля біла 115·00—140·00, фасоля кольорова 45·00—50·00, фасоля краса 65·00—75·00, горох віа-Вікторія 51·00 - 55·50, горох пільний 38·00—40·00, бобик 33·50—34·50, мішанка паст. в зерні 00·00—00·00, вика 38·00—40·00, сіно солодке краєве прасоване 18·00—20·00, солома прасована 8·00—9·00, гречка 43·50—44·50, льон 74·00—75·00, люпін синій 22·00—23·00, ріпак озимий 75·00—77·00, мука пшенична 40 прц. 73·00—74·00, мука пшенична 65 прц. 78·00—79·00, мука житна 65 прц. 50·00—50·00, грисік кукурудзяний 67·00—70·00, мука кукурудзяна 49·00—51·00, отруби житні 22·50—23·50, отруби пшеничні 25·00—25·50, крупи гречані 68·00—70·00, пшоно 80·00—82·00, крупи ячмінні 48·25—50·75, пенцак 48·50—50·00, просо краєве 43·50—44·50, макухи льняні 47·00—48·00, конюшина краєва 150·00—170·00, мак синій 115·00—125·00, мак сивий 90·00—100·00. Мішки ютові виробу Страдом Варта 1·68—1·72, мішки уживані добрі 1·38—1·42.

до науки в матірній мові. В краях, де живе мішане населення, обовязкова наука мови другої національности".

Організаторки конференції поділили програму нарад на такі комплекси питань: I. Політичне положення в східній Европі. II. Питання закордонної політики (з пацифістичного погляду): кордони, договори, зброєння. III. Питання внутрішньої політики: меншини, преса, виховання, психічне роззброєння. IV. Співпраця національних секцій Ліги в східно-европейських краях. До кожного питання був виголошений окремий реферат, після якого слідувала вичерпуюча дискусія.

На перший плян висувалася справа протирадянського бльоку і небезпека збройної інтервенції проти більшовиків. Також політика Польщі, зокрема польсько-литовські відносини (справа Вильна), польсько-німецькі (справа коридору і Шлеська) та польсько-українські не сходили з порядку нарад.

Українського читача цікавить, очевидно, в першій мірі питання, чи і що говорили на зїзді про його Батьківщину. Хіба можливо радити над справами східної Европи, а промовчувати Україну? Віденська конференція саме тим була замітна і тим ріжнилася від інших міжнародніх зїздів, що української справи не треба було „перепачковувати" до нарад, бо вона сама силою своєї ваги ставала одною з головних тем конференції. Мабуть заздалегідь здавав собі з цього справу Виконавчий Комітет Ліги і може цій обставині треба приписати факт, що українську делегатку запрошено виголосити реферат про політичне положення в східній Европі. Таким чином українська справа не переставала займати уваги віденської конференції, а українській делегатці довелося бути одною з головних її акторок.

(Докінчення буде.)

Що нас нищить.

Ми так привикли нарікати на нашу біду й невдачі і складати вину на інших, що й на думку неодному не прийде, що в першій мірі ми самі є ковалями своєї долі. Маю тут на увазі старшне для нації явище, а саме дезерцію наших одиниць в чужий, сусідський табор. Бачимож, що одні польщаться, другі чехізуються, треті москволяться, інші німчаться і т. д. Є це, на мою думку, повоєнна недуга, яка чіпається людей, що мають слабу волю або попали в зневіру-байдужність. Є й такі, що „ісповідують" так званий модний інтернаціоналізм, яким і покривають свою безсоромну дезерцію.

Ніде правди діти, поважний відсоток нашої інтеліґенції — переважно з учительства, яке у великій кількости кинено в корінну Польщу — таки зараз для нас пропадає, а ще більше пропаде в пізнішім часі. Знайшовшись серед чужого моря, рабополішний дух так криється зі своїм національним почуванням, що місцеві чинники радіють і тільки затирають руки. По якімсь часі наш раб побачить польську спідничку і небавком забуває на батька й матір, котрі тяжко його годували, забуває на все рідне і пропадає для нас раз на все. Правда, є такі, що пробують боротись хитрощами, що ось, мовляв, вони лиш маскуються і тому вдають із себе таких „почцівих" Одначе й цих жде така сама доля, як і перших.

На жаль, у нас повстає чимраз менше родинних інтеліґентних огнищ, а без таких огнищ нарід гине. Такі огнища повинні бути дійсно свої, рідні, аби їх потомство вже з грудей матери виссало любов до свого рідного і ніколи того рідного не цуралось. Вже то не без причини ворожі нам чинники так прихильно ставляться до штучне вводженого у нас безженства нашого духовенства. Вони знають добре, що ці огнища були опорою для нашої церкви і для народу.

При цій нагоді варто виступити у нас і проти старокавалерства. Оправдування, що нині жонатий не в силі удержати родини, є густо-часто безпідставне. Знаю безженних людей, що їх більше коштує їх кавалерський стан, як неодного жонатого. Безженство у таких — це лиш спосіб до вигідного, нераз веселого життя.

Таксамо слід виступити проти каригідного національного гріху — проти мішаних подруж. Раз на все памятаймо, що тільки мати-українка і батько-українець можуть дати нам запоруку доброго виховання найближчого українського покоління! На жаль, богато людей у нас на це забуває. Крім почування треба мати ще й розум і тим розумом кермуватися в першу чергу!

Українець.

НОВИНКИ

— **До відома нашого духовенства.** Довідуємося, що Ексц. митрополит Шептицький не буде приймати від нинішнього дня аж до Великодня нікого в урядових справах.

— **Гарні митні урядовці.** У Катовицях суд судитиме весь митний уряд у Хожові: 13 сторожів разом з директором митниці. Вони допомогли у перевозі контрабандою 5 вагонів заліза з Німеччини.

— **Проти курців.** Львівські трамваї вводять новий припис — у деяких вагонах не вільно буде курити. Така заборона істнує вже в інших містах. Вона є наслідком постанови міської комісії здоровля, яка вважає закурені вагони розсадником чахотки.

— **Мораль і краса.** Мадярська красуня Елисавета Сімон вибрана „Міcс Европою" не поїде на міжнародній конкурс краси до Ґальвестону. Вона послухала поклику тамошнього епископа, який звернувся до неї листовно з проханням, щоби вона не їхала на цей конкурс, де юрба приглядатиметься їй зблизька, майже голій, мов тварині на базарі. Конкурс краси в Ґальвестоні, каже еп. Бирнес, це осоружне підприємство суперечне з мораллю. Тепер цікаво знати, що скажуть на це члени жюрі, які вибирали „Міcс Европу" на те, щоби вона була представницею краси нашого старого світа в новім світі.

— **Українські мистецькі видання.** Мистецький музей при Українській Академії Наук у Київі видав катальоґ з репродукціями цінних зразків музею п. з. „Музей мистецтва української Академії Наук". Слід згадати, що в цьому мистецтві є 98 образів старо-італійської школи, між ними твори Ареттіно, Альбертінелі, Перуджіно, Мантоня, Веронеза та Караваджіо. У голяндськім відділі (276 творів) є представники найвизначніших мистців. В еспанськім відділі є твори Веляскеза, Цурбарана, у французькім Кальо, Бушера, Фраґонара, Віже-Леґрен, Греза та Енґра. Між 27 іконами є твори московські та українські від 14. до 17-го століття. — Крім цього вийшли в цьому музею книжки, що дають образ кількох виставок

„Виставка тканини“, „Японська ґравюра“, де зібрані численні мистецькі репродукції.

— Ріжні вістки. У Базилеї помер у 70 р. життя світової слави природознавець д-р Павло Саразін. — Югославянський король Олександер підписав документ, яким звільняє з активної служби 36 ґенералів. — Італійська королівська пара виїде до столиці Сардинії. — Голосова фільма передасть світові промову Муссолінія, яку він виголосив на римському Колісею до 25.000 альпейських стрільців. — Остання німецька статистика стверджує, що від 1914 до 1918 р. згинуло в нім. армії 12.000 жидів. — В маленькім австрійськім містечку власниця замку записала замок разом зі землями та лісами своїй старій кухарці. — На Мадярщині в околиці Карцаг відкрили нові джерела йоду. — У міляньській опері „Ля Скаля“ заведено спеціяльні апарати, які дають змогу глухим слухати виставу. — В Амстердамі міністр промислу д-р Сльотемекер, що є священиком, давав шлюб свому льокаєві. — У Загребі заборонила поліція виступи муринській танечниці Джозефіні Бейкер. — Мадярський уряд видасть австрійському судові азартного грача Шемсо, що має на совісти багато мантійств.

— Син національного поета. Польська преса передає дуже характеристичні подробиці про сина Адама Міцкевича, Йосифа, що все своє життя провів у Парижі, де тепер заробляє грою на фортепяні в кіні. Його земляки хотіли використати його велике імя залишене йому батьком і втягнути його до праці польських організацій у Парижі як репрезентативну особу. На цю тему помістив статтю редактор „Слова Виленьского“ Ч. Янковський. Йосиф Міцкевич відповів йому на це листом, заявляючи, що не має наміру брати участи в ніяких почесних манїфестаціях ні змінити свого дотеперішнього життя, а хоче жити сам для себе свобідно. Нема сумніву, що син ґеніяльного поета відбився від своєї національности під впливом чужого середовища.

— Фальшують, що можуть. Недавно вся европейська преса принесла вістку, що в якомусь старому бюрку найшли вязку листів Страдіварія, що розяснюють тайну виробу його мистецьких скрипок. Тепер виявилось, що ці листи сфальшовані кимось невідомим, а продані двома антикварами в Берґамо.

— Моіссі занедужав. Відомий драматичний актор Моіссі підчас подорожі до Буенос Айрес захворів на жовту пропасницю, бо на кораблі вибухла епідемія. Тому корабель мусів лишитися в карантані, й Моіссі не міг виступити в театрі. Досі ще нема звісток, чи видужав він.

— Церковне чудо в Неаполі. Недавно в Неаполі було легке трясення землі. Від цього почали рухатися ковтки у вухах одної статуї в церкві Санта Марія деі Портічі. Серед народу рознеслася чутка про чудо й вірні почали масово приходити до церкви подивитися на статую. Незабаром сталося ще друге чудо. Глухоніма від уродження жінка після молитви перед статуєю раптом почала говорити й чути.

— Засуджений князь. Цими днями відбувся в Мюнхені процес проти князя Макса Гоґенльоге за банкротство. Його засуджено на пять місяців вязниці. Цей засуд відложено йому до 1934 року, якщо він протягом пів року зложить 10.000 марок на якінебудь дві добродійні інституції.

— Вашингтонський Капітоль. На вершку „Капітольської“ бані в Вашингтоні стоїть мініятурна „Статуя Свободи“, що є копією великанської Статуї Свободи з пристані Ню Йорку. Її освітлювали до цього часу від заходу сонця до півночі. Від тепер її освітлюватимуть через цілу ніч наслідком інциденту, який майже не скінчився катастрофою. Напередодні вибору Гувера на цю баню малощо не наїхав після півночі один летун, що збився зі шляху. В останній мент він оминув катастрофи освітлюючи вершок вежі рефлектором.

— Добре крутить шкірою. В Гіросніцу на Моравії арештовано шевця Новотного, який вів переписку в справах шлюбу з 200 жінками та дівчатами нараз і встиг вимантити від них протягом короткого часу 150.000 чеських корон.

Дописи.

БОРИСЛАВ. (Протести проти „великого Борислава“). Дня 3. ц. м. явилася громадна депутація Мразниці, Тустанович, Губич і Бані Котівської у старостві в Дрогобичі з протестом проти наміру деяких кругів злучити ті громади з Бориславом і створити таким чином „великий Борислав“. Депутація складалася з 500 осіб, при чому були в ній заступлені всі три нації і віри. З протестом проти творення „великого Борислава“ була теж депутація з міста Дрогобича у президента держави Мосціцького. Ця депутація доказувала, що на випадок створення великого Борислава він мав би понад 40.000 мешканців, підчас коли Дрогобич зі своїми 30.000 мешканцями мусів би занепадати з дня на день. Прилучення 5 сусідних громад до Борислава спричинилоб те, що він зростав би коштом Дрогобича, з якого мусілиб випровадитися ріжні уряди й інтеліґенти, так, що він вкінці залишивсяб „містом бриґідок і померших“. З другого боку також новий бориславський твір, що розтягавсяб наче ґумовий пояс то на схід то на захід, то на північ то на полудне, не має даних на те, щоби стати на довший час містом життєздатним і самовистарчальним. Про інші мотиви, що промовляють проти злуки наших громад з Бориславом, в „Ділі“ вже писалося. Можна надіятися, що нефортунний плян деяких „дзвдачів“ створити „великий Борислав“ так і залишиться в сфері нездійснених плянів.

Жертвуйте
на оселю робітників пера!

„Т-во письменників і журналістів ім. І. Франка“ у Львові зважилося на сміливий крок: воно купило площу з готовою мурованою хатою в Ямнім (біля зал. зупинки Камінь Довбоша) з метою створити там літню і зимову оселю для робітників пера, що потрібують піддержки для свого здоровля. Хата з 6 кімнатами: і 1600 сяжневою площею коштуватиме до 3.500 дол. Товариство підписало вступний контракт, заплативши частину цієї суми, а решту ціни купна має заплатити на протязі квітня 1929 р.

Вам, здається, відомий стан сучасного українського письменства та доля наших робітників пера. Ні наші письменники, ні журналісти не в силі жити зі своїх гонорарів.

Те єдине, що залишиться колись майбутнім поколінням, як слід нашої сучасности — друковане слово, нині у нас знехтоване і родиться в дуже важких умовинах. Ніхто не думає нині над поправою долі робітників пера.

„Товариство письменників і журналістів“ ім. І. Франка“ хоче дати їм бодай скромний захист, де вони раз у рік могли би відпочати та змiцнити свої сили й нерви.

Може ця оселя стане засновком нового осередка, який обєднає письменників і журналістів ріжних напрямів і світоглядів і причиниться до розбудження живішого культурного руху в Галичині.

Почин зроблений. Наші інституції склали поважніші жертви на купно згаданої оселі. Звертаємося оцим до Вас, Громадяни, яким не байдужа наша література та преса, з проханням, причинитися яким більшим датком на згадану ціль.

Жертви пересилати на книжечку ч. 1141 „Земельний Банк Гіпотечний“ у Львові, вул. Підвале ч. 7., або до адміністрації „Діла“, Ринок ч. 10.

ЖЕРТВИ НА ОСЕЛЮ РОБІТНИКІВ ПЕРА.
ВИКАЗ Ч. 3.

На заклик „Т-ва письменників і журналістів ім. Ів. Франка“ зложили дальше на оселю українських робітників пера: Д-р Дмитро Левицький, Львів — 10 ам. дол., 29) Данило Стецьків, Львів, 2 ам. дол., 30) о. Павло Штокало, Кальне к. Бережан — 2 ам. дол., 31) сен. д-р Антін Горбачевський, Чортків — 100 зол., 32) дир. Ілля Кокоруда, Львів — 50 зол., 33) д-р Володимир Бабій, Львів — 20 зол., 34) Радник Н. Н. — 10 зол., 35) інж. Антін Король, Львів — 10 зол., 36) Іван Мусій, Львів — 20 зол., 37) д-р Володимир Білозор, Коломия — 10 зол. (і канче: проф. О. Ковбуза і проф. Чередарчука в Коломиї), 38) проф. Никифор Даниш, Станиславів — 20 зол., 39) о. Вас. Кулик, Зборів — 2 зол., 40) В. Трачук, Обертин — 2 зол.

За зберігання культурних цінностей.

Товариство „Бойківщина“ в Самборі пригадує українському громадянству а в першу чергу учительству і молоді середних шкіл, щоби час великодніх ферій використати на призбирування писанок (з точним наведенням місцевости і способу виробу), вишивок, народньої ноші, посудин з дерева і глини, старих грошей і зброї, записування великодних пісень, нпр. про Зельмана, гаїлок і народніх забав (як давніх обрядів і звичаїв), на роблення знимок з типів бойківського племени, видів з природи і т. п. Призбирані предмети належить присилати під адресою Т-во „Бойківщина“ в Самборі на руки адв. д-ра В. Гуркевича.

Т-во „Бойківщина“ призбирало досі 890 чисел з 1406 предметів. Жертводавцями крім попередньо оголошених є: проф. Микола Лашкевич, д-р В. Гуркевич, Михайло Чухрай, Діонізій Дашо, о. Орест Мартинович (Ябланка Вижна пов. Турка над/Ст.), о. Лев Несторович (Перемишль), Іван Филипчак, Давид Еверт, Євдокія Ясеницька, радн. Василь Бережаньский, д-р Володимир Стойков (Львів), радн. Володислав Курчак, Ярослав Хомицький, радн. Кароль Соколовський, радн. Микола Івасюк, о. Михайло Юзькі'в, Ванда Терлецька, Іван Кульчицький Мільнович (Кульчиці Шлях. пов. Самбір), М. Ірчан (Вінніпеґ Канада), Михайло Матолич (Биків пов. Лука), Петро Григоровнч, Іванна Лашкевичівна, д-р Володимир Кобільник, Евген Рудий, д-р Роман Лавровський, радн. Юліян Лашкевич, Стефанія Рожицька, Петро Ковальчук, Іван Шембель, Еп. Консисторія в Станиславові, Митроп. Консисторія у Львові, Михайло Попович, Мечислав Вичулковський (Бабина пов. Самбір), інж. Юліян Ніжанковський, адв. Іван Білинський, д-р Дмитро Кульчицький Ручка, Маріян Міхневич (Жукотин пов. Турка над/Стр.), Евгенія Суоловська, д-р Юлій Рабій, Анна Кархан, Лука Нагірний, д-р Гринь Кузів (Дрогобич), Роман Манастирський, Остап Павлів (Львів), Аполінар Юркевич, Павлина Лавровська (Дрогобич) — всі (при котрих не згадано місцевости) зі Самбора.

Всім жертводавцям, а зокрема Хвальн. Редакціям „Діло“, „Нова Зоря“, „Новий Час“, „Рада“ складаємо за дари згл'ядно за оголошення комунікату щиру подяку. Самбір дня 9. квітня 1929 р. **За Старшину Т-ва „Бойківщина“ в Самборі** д-р В. Гуркевич, голова; д-р М. Скорик секретар.

Літературний куток.

Проти старого виховання. У Берліні йде довший час оживлена дискусія на тему песи П. М. Лямперера „Револьте ім Ерціґунґсгавс“. Спершу песа йшла на малій сцені. Після успіхів перейшла на велику сцену. Авдиторія у половині демонструє проти песи, але театр постійно повний. Лямперер змальовує на підставі власного досвіду у недуже приємних колірах обставини в пансіонах для дітей і домагається своїм твором радикальної реформи дотеперішнього виховання.

Смерть сатирика. У Варшаві помер чільний у передвоєнній добі соціялістичний публіцист Григорій Глясс (урод. 1869 р.), що звернув на себе увагу статтями в соціялістичнім „Глосі“. Він видав кілька томів сатир, між якими найкраща була „Портрет чоловіка в 1906 р. у Польщі чесного“.

Смерть містика. Помер у Парижі в 87 р. життя Едуард Шюре, поет, критик, естет і фільософ, що в останніх 20 роках присвятив усю свою працю проблемам релігії, безсмертности душі, позасвітніх явищ. Вихований у Штрасбурзі, після студій у Бон, Берліні та Мюнхені, він належав до тих нечисленних французів, на яких заважив вплив німецької думки. Першою його працею (в 27. році життя) була „Історія народньої пісні в Німеччині“. Друга „Музична драма — Р. Ваґнер“ розвивала його погляди про повне всецільне мистецтво, якого зразків шукати треба в Греції, де музика, танець і поезія зливались в одну цілість. У творі „Великі втаємничені“ Шюре досліджував почини релігії доказуючи, що мудреці та пророки всіх епох і культур (Рама, Крішна, Мойсей, Питагор, Плятон, Христос) доходили до тих самих ідей. Продовження цих його дослідів находимо в творі „Святині Сходу“, „Містичне життя“, „Душа новітньої доби“. В останній своїй праці „Ґенеза траґедії“ він вертається до тема з перших творів про Ваґнера. Написав він також кілька повістей і драм, що мали невеликий успіх. Його містичні твори користувались великою популярністю між теософічно-настроєною публикою і були перекладені на ріжні мови.

Песа Мультатулі. Найшовся німецький письменник Евген Ортнер, який з піетизму для найбільшого голяндського письменника Мультатулі (Ф. Д. Деккера) склав песу на підставі його славної повісти „Макс Гавеляр“. Песа називається „Інсулінда або Кавові машини Лєбаку“ і змальовує гніт малайців на острові Джаві, за яких бореться Гавеляр, заступник ґубернатора цього острову (себто Мультатулі). Песа виставлена у „Принцреґентентеатер“ не мала успіху.

Зі спортового життя.

Україна-Гасмонея 2:2 (2:1).

До цих змагань виступила українська дружина в такому складі: Ревера (ворота), Грещук і Сич (оборонці), Воробець, Бутель і Борсук (поміч), Сврегота, Кобаяр Труш, Петрів і Терлецький (напад). Дружина Гасмонеї: Бляйменблят — Редлер, Бірнбах — Борін, Фазор (Гороаіц), Рот (Шпісбах) — Кормес, Урій, Вольфсталь, Губель, Унґер. Отже жид. дружина грала в найліпшому свойому теперішньому складі.

Гра обох дружин стояла увесь час на дозволі високому рівені і мала немало „вже шіка“

...вих моментів. Україна мала абсолютну перевагу в першій половині гри і в перших 20 хвилинах другої половини (гра тягнулася 2×40 хвилин). Грачі України увихалися жваво і не слідно було на них найменшого перетомлення після четвергових тренінґових змагань зі „Світезею“, яка програла 8 : 2 (3 : 1). Видно, що тренінґи дружини, які ведено від довшого часу, зробили своє. Найкращою частиною української дружини була поміч, але загально зовсім добра була й оборона. Напад не мав доброго провідника, до того деякі грачі не виявляли в підбрамкових ситуаціях відповідної моментальної орієнтації і належного розмаху. Тому безперечна перевага України не увидатнена циферно, тимбільше, що суддя п. Зееман, який судіював на загал поправно, не признав українській дружині третього ґоля, стріленого цілком правильно у ворота Гасмонеї.

Загально можна сказати, що перший прилюдний виступ України в цьому сезоні зробив на численних видців цілком симпатичне враження. З усіх дотеперішніх змагань з Гасмонеєю — а їх було вже доволі! — Україна вийшла передучора вперше з ремісовим вислідом і це очевидний її успіх. Майнож надію, що українська дружина йтиме далі твердо своїм шляхом — від успіху до успіху!

Біг навпростець.

Заповіджений Спорт. Т-вом „Україна“ перший весняний біг навпростець відбувся 14. IV. в год. 3. попол. на площі „С.-Б.“ Траса виносила понад 3 км., а саме: з площі в напрямі ставу „Світезь“, горбами Кадецької гори та стрийською вулицею з поворотом на площу. Перше місце заняв член „України“ Денис Осип в часі 11·53, друге Цьопка Волод. 12·14, а третє Макогон Орест. Побідникам роздав нагороди (памяткові жетони) голова „України“ дир. Лазорко.

За мистецтво Ліґи.

В поданих нами вчора вислідах змагань за мистецтво Ліґи зайшли остільки помилки, що в Кракові переміг Рух Краковію 3 : 0 (0 : 0), а в Лодзі І. Ф. Ц. Туристів 2 : 1 (1 : 1). Таким робом в табелі є далі на першому місці Рух, що на три гри здобув усі 6 пунктів. На другому місці стоїть краківська Ґарбарня, що прийшла до Ліґи з А-кляси (на 2 гри — 3 пункти). На кінці табелі є Туристи (Лодзь) і Поґонь (Львів), що не мають іще ні одного пункту.

☦ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Михайло Присташ, емер. суддя, помер у Львові дня 15. ц. м. Покійний був відомим оборонцем у справах карних і виступав нерідко в політичних процесах. Позатим займався теорією шахової гри (про що написав спеціяльний український підручник), був заст. голови „Шахового Коника“ і редаґував шаховий кутик у тижневику „Неділя“. В. Й. П.!

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Вівторок 16-го, г. 7·30 веч. „Царевич“, оперета.

Середа 17-го, г. 7·30 веч. „Несподіванка“ Е. Розтворовського, премієра.

Четвер 18-го, г. 7·30 веч. „Два панове Б“.

Кіна.

„Аполльо“: „Поліцмайстер Тагеєв“.

„Лев“: „Цар і поет“, з життя Пушкіна.

„Оаза“: „Тайна реставр. кабінету“.

„Палас“: „Скинули його в безодню жінки“, Джон Берімор.

„Пан“: „Отрута кохання“.

„Фатаморгана“: „Скитання княжни Трубецької“.

„Химера“: „Заборонена жінка“.

Програма радіо.

Середа 17-го.

Льондон (358). 20·45 Військова оркестра.

Париж (1745). 15·45 Концерт. 18·35 Пате.

Берлін (475,4). 17·00. Популярна музика.

Франкфурт (421,3). 21·45 Нова камерна музика.

Мюнхен (536,7). 20·00 Симфонічний концерт.

Відень (519,9) 20·05 Ресіталь на двох фортепянах. 20·35 Концерт Краєва з опери в Софії.

Міляно (504,2). 20·30 Легка музика.

Будапешт (545). 17·40 Концерт легкої музики. 20·30 Музична Академія.

Ленінград (1000). 18·50 Опера.

Москва (1442,3) 20·00 Народний концерт.

Київ (775) 18·30 Опера.

Варшава (1395,1). 17·55 Словкиська музика. 21·10 Популярний концерт. 22·30 Музика до танців.

Четвер 19-го.

Льондон (358). 20·45 Фортепяновий ресіталь. 21·00 Симфонічний концерт.

Париж (1745). 18·55 Пате. 20·30 Симфонічний концерт.

Берлін (475,4). 17·00 Мадригали (хор). „Африканка“, опера Маєрбера.

Відень (519,9) 19·05 Фрагменти опер.

Будапешт (545). 17·40 Мадярська оркестра.

Міляно (504,2). 0·30 Опера.

Рим (443,8). 20·45 Опера.

Ленінград (1000) 19·00 Концерт або оперетка.

Харків (1680). 18·30 Популярний концерт.

Прага (343,2) 19·30 Симфонічний концерт.

Загреб (308,3). 19·30 Симфонічний концерт.

Варшава (1395,1). 17·55 Камерний концерт. 20·00 Оркестра. 22·30 Музика до танців.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Кобзарі-Бандуристи К. Місевич і Д. Гонта виступають:

18.IV. Кам'янка Струмілова.

20.IV. Радехів.

21.VI. Стоянів.

У вівторок, дня 23.IV. відбудеться одинокий концерт Кобзарів-Бандуристів у Львові в салі Музичного Т-ва ім. М. Лисенка (Шашкевича 5). 1822 2—8

В дозва Львівської Духовної Семинарії. Ректорат гр.-кат. Духовної Семинарії у Львові задумує видати історію Семинарії від початку її існування. Тому звертається з проханням до всіх бувших настоятелів, питомців, професорів і всіх, кому залежить на повноті і точности задуманої праці, о присилання своїх споминів, записок, фотографій і грамот на адресу Ректорату у Львові, вул. Коперника ч. 36. 1819 —2

Замість вступів на баль „Основи“ зложили на „Рідну Школу“ до нинішнього дня слідуючі ВП.: Д-р Дмитро Левицький 40 зол., радник Ілля Кокорудз 30 зол., д-р Володимир Гамерський, Бучач 25 зол., д-р С. Полянський Володимир, інж. Д. Желехівський, Ізидор Строцький Отинія, д-р Олександер Дерещ, президент Володимир Лешкевич, інж. Мудрак, інж. Рижевський В., інж. Рижевський Т. і радник Рак по 20 зол., д-р О. Барвінський 2 ам. дол., Михайло Мочульський, Гринадів і Наталка Височанська, Копичинці по 15 зол., д-р Іван Блажкевич, Варшава, д-р Теодор Созевицький, Старий Самбір, Степан Тишенко, д-р Роман Савойка, Дрогобич, Катерина Шабанців, Дрогобич, д-р Степан Федак, д-р М. Дзерович, о. С. Сампара, М. Творидло, д-р Ростислав Білас, Евген Гриневецький, Іван Раставецький, Юлія Чунова, Гіринкова, о. Т. Войнаровський, інж. Глинянський І., д-р В. Охримович, дир. Стефанович, д-р Цимбалістий, д-р Цегельський та інж. Натірний по 10 зол., д-р М. Волошин 1 ам. дол., д-р Іван Раковський, д-р Осип Когут, Богородчани, д-р Петро Зволінський, Болехів, д-р Т. Гвозденький, Лидиця дол., Микола Козоріс, Любачів, д-р Михайло Воробець, Калуш, о. Василь Рудко, Дубє, Т. Будзиновський, Лютовиська, д-р Іван Кульчицький, Збараж, д-р Володимир Гамаль, Збараж, д-р Богдан Питлик, Жабє, Северин Левицький, д-р Петро Войтович, Перемишль, д-р Л. Павловський, Старий Самбір, д-р Степан Дольницький, Сколє, д-р Осип Левицький, Лежтин, Гординська, дир. Заячківський, Лопатинський, д-р Музика, д-р Раковський, о. д-р Сліпий, дир. Скрентович, Турівна, Юрійчук і Сидорів по 5 зол., Василь Дяків, Немирів 4 зол., Михайло Балаким, д-р Теодор Михайлівський, Жовква, надрадник Дудзик та інж. Трач по 3 зол., Петро Давидовський, Володимир Гучковський, Рожанковська і радник Рожанковський по 2·50 зол., Іван Бачинський, Дмитро Великанович, Варшава, о. В. Гучко, Горишець, Евген Михайлівський, Любачів, д-р Микола Шухевич, д-р Іван Ставько, Любачів, д-р Данило Сеник, Підволочиська, дир. Сабат і Посипанкова по 2 зол. — Разом 689 зол. і 3 ам. дол. — При Жертводавцях зі Львова не подана місцевість — ВП. Жертводавцям складає щиру подяку Головна Управа „Рідної Школи“ і Старшина „Основи“. 829

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ПЛАТИМО високі ціни за золото, бриланти і перли Домбровскі-Розважевскі, Львів, (Готель Жоржа), вул. Академічна ч. 7. Оцінка безплатно. 13 6 48—

НА рати **Матераци** 3 подушки 30 зол. Волосяна 75·—. Вклади дротяні 16·—. Канапи до розкладання ґобелінові 55·—. Фотелики розкладані 45·—. Ґобелінові отомани 55·—. **Ліжка** сіткові 40·—. Вішала стоячі 25·—. Умивальки 5·—. Ліжко мосяжне 200·—. Дітячі білі лякеровані 50·—. Фабрика ЗАКС, вул. Личаківська ч. 132. 1781 3—6

КАМЕНИЦЯ одноповерхова в центрі міста з дозволом надбудови зараз на продаж. — Інформації „Віктуаля“ вул. Кохановського ч. 2. 1824 1—1

СПОКІЙНУ, совісну няню до 4-літньої дитини, пошукується. — Зголошення під „Спокійна“ до Адміністрації „Діла“. 1826 1—2

РЕСТАВРАЦІЯ враз з корінним склепом первоpядна, з урядженням, з причини смерти властителя, на корисних услівях до винайму зараз. В сезоні літнисковім велика фреквенція. — Зголошення: Юркова Заліщики. 1825 1—2

ХТО позичить мені 4000 зол. на два роки дам у Львові безплатно мешкання з удержанням для ученицї через цілий рік шкільний. — Зголошення приймає Заряд школи в Вірхомли вел. п. Пивничка. 1828 1—1

БІЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ і СРІБНІ ВИРОБИ продає за готівку і на рати від десятків літ у цілім краю звісна фірма **Іван Зельтенрайх**, Львів, пл. Марійська ч. 5. Купую бриланти, золото, срібло, плачу найвищі ціни. 3 154-7

ГРИБИ Висилаю почтою за послідплатою, оплачено, гарні, вибирані гриби (найменше 5 кг.) по 16 зол. за кільо, також повила з чистих сливок з цукром, бочілочка 5 кг. 12 зол.; правдива овеча бриндзя в 5 кг. бочілочках за 15 зол.; волоські оріхи **5 кг. за 18 зол.** та великі сушені груші 5 кг. за 12 зол. — Ф-ма **М. Штуммер. Косів коло Коломиї.** 1640 8—10

МАҐІСТЕР прав глядає місця у адвоката на провінції від 1. червня. Зголошення з услівями до Адміністрації під „К. 36“.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціяліст недуг легенів, серця і жолудка

д-р Фелікс Ган

Львів, Городецька 46.

432 Пересвітлення Рентґеном. 13—24

На Свята!

Всі купують: скло, порцеляну, тарілки та всяку іншу посуду і столове накриття лише в одинокій фірмі:

ОЛЕКСАНДЕР **ОНИСЬКО**

Львів. Галицька 20.

885 2—2

КОЛІНСЬКА ЦИКОРІЯ і МІШАНКА „КОЛІНКА“

Знак товаровий СТАР

„СТАР“ фабрика домішок до кави Судова Вишня сп. акц.

Жадайте всюди!

МОДЕЛІ 1929

ШОНКОВІ СУКНІ, ВОВНЯНІ ЯК ТАКОЖ ВСІЛЯКІ ТРИКОТАЖОВІ ВИРОБИ поручає найдешевше

„МАҐАЗИН МАННЕРА“

1785 Львів, **Сикстуська 2.** 3—3

ПОЗІР НА ФІРМУ!

ЛІЖКО подвезалізне „Патент“ з матерацом, займає як найменше місця **30 зол.** На провінцію висилаю по одержанню задатку. Фабрика **ЗАКС** Львів, вул. Личаківська ч. 132. 1781 3—6

БЕЛЬСЬКИЙ ПРОМИСЛ

Отто Перль юн. і Ска

ЛЬВІВ, пл. Смольки ч. 4. телеф. 38 72.

поручає суконні матеріяли в великім виборі. 1827

:: **П. Т. Урядникам кредит.** ::

Конкурс.

Отсим розписується конкурс на будівничого-підприємця до реконструкції церкви в Красносілцях пов. Збараж. Пляни можна оглядати щоденно в гр.-кат. Уряді парохіяльнім в Красносілцях. — Письменні оферти вносити до тогож Уряду парохіяльного до дня 30. квітня н. р. Неприняті оферти лишуться без відповіди. — Красносілці, дня 1. IV. 1929 р.

1760 2—2 За Комітет:

о. Дмитро Сеньківський, парох.

Ширіть наш часопис!

Від дня 15-25 ц. м. ДЕШЕВА ПЕРЕДСВЯТОЧНА ПРОДАЖА **Від дня 15-25 ц. м.**

З приводу надходячих свят улаштовую:

10 ДНЕВУ ПЕРЕДСВЯТОЧНУ ПРОДАЖУ

ґарнітурів плюшевих і ґобелінових кап, як також поодинокових висортованих кап, накидок, ковдер, фіранок, стор, портієрів, хідників, ріжних ручників і хустинок до носа по цінах від 20—40 % знижених.

УВАГА: Готові простирала на ковдри, як також готові пошевки на подушки можна набути в тім самім часі по ціні до 15 % знижених. 1818 2—2

Ґ. ГАНДЕЛЬМАН магазин блаватних товарів і сукон. ЛЕҐІОНІВ 27.

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Видавничої Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10.